

YAZOKULU UYGULAMASIN NEDENİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

STUDENT'S OPİNİON ABOUT TO CONDENSED COURSES' CAUSES

Yrd. Doç. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

mtasdemir@ahievran.edu.tr

Öz

Araştırmada, yaz okulu uygulamasının nedenlerine ilişkin öğrenci görüşleri tespiti amaçlanmıştır. Yaz dönemi uygulamasına ilişkin öğrenci görüşlerini tespit etmek için genel tarama modellerinden olan tekil tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmada 2008 yaz döneminde öğretim gören öğrencilere uygulanan anket verileri kullanılmıştır. Araştırmada görüşler, f ve % ye dayalı olarak analiz edilmiş, görüşler arası fark olup olmadığı yüzdeye dayalı Z sınaması ile cinsiyetle görüşler arası ilişki ise Pearson korelasyon katsayısına dayalı olarak hesaplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğrenciler yaz dönemi uygulamasının öğrencinin, kurumun ve öğretim elemanlarının işine yaradığı ve yaz dönemi uygulamalarının kurumun saygınlığına gölge düşürmediği görüşündedirler. Aynı şekilde, öğretim elemanları yaz dönemi uygulamasına, kısmen maddi, kısmen mesleki bir anlayışla yaklaşmaktadırlar. Yaz dönemi uygulamasının devam etmesi isteklerinin yanında, normal öğretim sürecince ders alma kredilerinin artırılması ve bütünleme fırsatı tanınmasını önermektedirler.

Anahtar sözcükler: Yaz dönemi, Normal öğretim dönemi, Yoğunlaştırılmış dönem uygulaması,

Abstract

The aim of the study is to find out student's opinion about to condensed courses' causes. A study was undertaken to determine to gather student opinions about summer course in summer season 2008 term, and a survey was used to gather student's opinions. In this study data were analyzed frequencies, percentile, Z test and Pearson's correlation coefficient. According to the findings, suppressed courses were useful for them, their university and instructors. Furthermore, suppressed courses didn't lessen their university prestige and instructors in a society. So, instructors approaches to condensed courses are both financial and duty in a moderate level. Finally, they suggested that suppressed courses have to continue and they must be given more credit and additional make-up exam opportunities.

Keywords: Suppressed season, traditional semester, condensed courses, time shortened semesters, intensive courses,

1. GİRİŞ

Eğitim alan yazınında, yaz dönemi, yoğunlaştırılmış dönem uygulaması ve yaz okulu “suppressed season, condensed courses, time shortened semesters, intensive courses”; olarak gözlenen öğretim dönemi uygulamasının, süreleri ve hedef kitleleri uygulamadan uygulamaya farklılaşsa da, Türkiye’de yaz okulları ismi ile üniversitelerimizde yaygınlaşan bir oranda yer bulmaya başlamıştır.

Örgün eğitim etkinlikleri genel olarak güz ve bahar dönemleri olmak üzere iki yarıyıl biçiminde uygulanmaktadır. Öğretim kurumları, öğretmenler ve öğrenciler, kısacası eğitim ve öğretimle ilgili tüm madde ve insan kaynakları zorunlu olarak, yılın Haziran-Eylül dönemlerinde eğitime kapalı olduğu bir dönem olarak düşünülmektedir. Yine aynı şekilde, öğretim kademelerinin öğretim süreleri de (4 yıl orta öğretim, 4-6 yıl yüksek öğretim) sabit bir süre olarak uygulanmaktadır. Yani, öğretim kademelerine göre tespit edilen kredi-saatlik dersler sabitlenmiş yarıyıl ve sürelerde verilmektedir. Bu ise, genelde ilgili programların katı ve değişmez bir yaklaşımla uygulanması anlayışını söz konusu kılmaktadır. Programa giren öğrenciler, ilgili programı saptanmış olan kredi, saat, yarıyıl ve sürede tamamlamak zorunda kalmaktadırlar. Başarısızlık durumunda ise, aynı süreç, yeniden baştan tekrarlanmaktadır. Ders tekrarları, öğrenciler, aileler ve ilgili öğretim kurumları bakımından bir takım kayıplara neden olmaktadır. Buna bir alternatif olarak, uygulamada normal dönem uygulamasının benzer boyuttaki problemlerine alternatif bir yaklaşım olarak, zaman açısından yoğunlaştırılmış ve finansmanının öğrenciler tarafından sağlandığı, yaz dönemi öğretimi uygulaması (yaz okulu) ortaya çıkmıştır. Ancak, uygulama ile birlikte uygulamanın finansmanı başta olmak üzere, eğitimin niteliği, uygulama biçimi gibi konularda, çoğunlukla da etik sınırları zorlayan tartışmalar görülmeye başlanmıştır. Bu eleştiriler genel olarak şu şekilde özetlenebilir:

Yaz dönemi öğretim uygulamaları üniversiteleri ticarileştirmektedir.

Öğrencilerin bütünleme hakkı yok edilerek, dersler para karşılığı alınabilmektedir.

“Başarısız” olarak değerlendirilen öğrencilere paralı yaz okulları tek çare olarak gösterilmektedir. Bu durumda, bir dersten kalan öğrenciler arasında paralı yaz dönemi uygulamasıyla ücreti ödeyebilen dersi geçme hakkına sahip olurken, ödeyemeyen eğitim sürecini uzatmaktadır.

Üniversitelerde akademik kadro yetersizliğinden dolayı yıl içersinde yoğun ders yükü olan öğretim üyeleri yaz döneminde de para karşılığı ders vermeye teşvik edilmektedir.

14 haftalık programın 7 haftaya yoğunlaştırılması ile deney, araştırma ve projelerin göz ardı edilmesi öğretimin niteliğini düşürmektedir.

Yaz okullarında öğretimin yoğunlaştırılması ile öğrenmeden çok dersi geçme ön plana çıkmaktadır. Öğrenciler arasında oluşan genel yargı, başarısız dersleri “yaz döneminde parasını ver geç” biçimindedir. Böylece üniversitelerde bilginin alınıp satılabileceği mantığı içselleştirilmektedir. Yaz okulu uygulamaları ile ilgili birçok araştırma bulunmaktadır. Bunlardan yaz dönemi öğrenci başarısının normal döneme göre daha fazla olduğu bulgularına rastlanmaktadır.

Literatürde yoğunlaştırılmış kursların gerçekten öğrencilerin geleneksel döneme göre aynı deneyimi üretip üretmediği ile ilgili olarak bir karmaşa vardır. Birçok araştırma, yoğunlaştırılmış kurslarda öğrencilerin eşit ya da daha iyi performans gösterdiğini önermektedir (Eckert, 1972, Blamire ve diğ.1982, Body, 1985, Scoot ve Conrad, 1992; Wlodkowski ve Westoner, 1999, Daniel, 2000, Geltner ve Logan, 2000, Seamon, 2004, Spurling, 2001, Frost, 2005, Adrian ve Gustafson, 2006). Buna karşın geleneksel öğretim dönemleri lehine bulunan araştırma sonuçları da gözlenmektedir (Doyle ve Yantis, 1977, Kirby ve Smith, 1989, Bohlin ve Hunt, 1995, Petrowsky, 1996). Bu bulguların yanında, yoğunlaştırma ya da klasik öğretim uygulaması lehine olan bulgulara karşın, iki uygulama arasında belirgin bir farkın tam olarak ifade edilemediği araştırmalarda mevcuttur. Waecher, 1967, Brakenbury, 1987, Lee ve diğ, 1993, Caskey, 1994, Messia, 1996, Rayburn ve Rayburn, 1999, Ever ve diğ. 2002, Tan, 2002, Seamon, 2004).

Yapılan eleştirilere rağmen yaz dönemi uygulaması üniversitelerde giderek yaygınlaşmaktadır. Yönetmeliklerinde yaz dönemi uygulamasına yer veren üniversitelerin uygulamaya ilişkin gerekçeleri eğitim öğretim sınav yönetmeliklerinde oluşturulmuştur. Buna karşın, bu uygulamaların hedef kitleleri olan öğrencilerin, yaz dönemi uygulamasına ilişkin görüşlerinin çeşitli boyutlardan araştırılması da gerekmektedir. Bu yönü ile bu araştırma bulguları ilgililerin yaz dönemi uygulamasının nedenlerine ilişkin daha gerçekçi değerlendirmelerde bulunmalarına katkı sağlayabilir.

Bu araştırma üniversitelerde giderek yaygınlaşan yaz dönemi uygulamasının nedenlerine ilişkin öğrenci görüşlerini saptayarak, bulguları ile uygulayıcılara geri bildirim sağlamayı hedeflemektedir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Öğrencilerin öğretimde yaz dönemi uygulamasının nedenlerine ilişkin görüşleri nedir?
- Öğrencilerin, yaz dönemi öğretiminden kimlerin yararlandığına ilişkin görüşleri nedir?
- Öğrencilerin öğretim elemanlarının yaz dönemine bakışları ve ders alma durumu hakkındaki görüşleri nedir?
- Öğrencilerin yaz dönemi öğretiminin alternatifine ilişkin önerileri nedir?
- Öğrencilerin yaz dönemi öğretimine ilişkin önerileri nedir?
- Öğrencilerin yaz dönemi uygulama nedenleri ve yaz dönemi uygulamasına ilişkin görüşleri cinsiyette göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırma, Ahi Evran üniversitesi Eğitim Fakültesi 2007-2008 öğretim yılı bahar ve yaz dönemine katılan öğrencilerin, yaz dönemi uygulamasına ilişkin geliştirilen ölçeğe verdikleri görüşleri ile sınırlıdır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Araştırma betimsel bir durum çalışmasıdır ve öğrencilerin yaz dönemi uygulamasına ilişkin görüşleri tespit edilmiştir. Bu anlamda araştırmada, genel tarama modellerinden olan tekil tarama modelinden yararlanılmıştır. Genel tarama modelleri çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama modelleridir. Bu tür yaklaşımda ilgilenilen olay, madde, birey, grup, konu vb. birim ve duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2007). Betimsel çalışmalarda kullanılan teknikler, çalışmanın adını da değiştirmektedir. Bunlar anket survey, mülakat survey, gözlem survey gibi isimler almaktadır (Kaptan, 1998). Bu araştırmada veriler anket survey yoluyla elde edilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Çalışma grubunun oluşturulmasında basit seçkisiz örnekleme yoluna gidilmiştir (Karasar, 2007; Büyüköztürk ve diğ., 2008). Bu amaçla, 2007-2008 öğretim yılı yaz döneminde Ahi Evran Üniversitesi (AEÜ) Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 313

öğrencinin tamamının görüşüne başvurulmuştur. Bunlardan 201'i (%64,2) erkek, 112'si (%35,8) kızlardan oluşmaktadır.

2.3. Ölçme Aracı ve Geliştirilmesi

Yaz dönemi uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri, araştırmacı tarafından geliştirilen yapılandırılmış bir anket formu ile elde edilmiştir. Anket formunun oluşturulmasında alan yazın taraması ile birlikte öğretim elemanları ve öğrencilerle ön görüşmeler yapılarak genel bir taslak formun oluşturulmasına çalışılmıştır. Taslak formu oluşturan boyutlar araştırma alt problemlerine dayalı olarak araştırmacı tarafından oluşturularak bunlara uygun anket maddeleri hazırlanmıştır. Daha sonra, oluşturulan bu taslak form, beş öğretim üyesine sunulmuş, araştırma problem ve alt problemlere göre taslak üzerinde değerlendirmelerde bulunmaları istenmiştir. Bu amaçla taslak, bir uzman değerlendirme formuna dönüştürülerek, her bir maddeye ilişkin “uygun”, uygun değil”, “geliştirilmesi gerekir” seçeneklerini işaretlemeleri istenmiştir. Ayrıca maddelerin geliştirilmesine dönük önerileri de alınmıştır. Bu bilgiler göz önüne alınarak taslak forma son şekli verilmiştir. Bu süreçte geliştirilen anket uygulanmadan önce ön uygulamaya tabi tutulmuştur. Ön uygulama, anketin, geçerlik ve güvenilirliğinin gözleme dayalı verilerle sorgulandığı bir aşamadır. Anketin taslak formundaki problemleri belirlemede kritik bir öneme sahip olan ve anketin hedef kitlesi ile benzer özelliklere sahip bir grup üzerinde yapılacak ön uygulama, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde etmek için çok önemli bir aşamadır. Ön uygulama için gerekli örneklem büyüklüğü, soruların farklı özellikleri ölçmesi durumunda evrenin yaklaşık %5'i kadar bir grupta, soruların aynı özelliği ölçmesi durumunda ise aynı evrenden seçilen küçük bir grup üzerinde (n=10-20) yapılabilir (Büyüköztürk vd. 2008). Bu araştırmada uygulanan anket, önceden farklı fakülteden yaz okuluna devam eden 20 kişilik bir grup üzerinde ön uygulamaya tabi tutularak, maddeler tek tek anlaşılabilirlik, cevaplanabilirlik, içerik ve dil anlatım özellikleri bakımından değerlendirilmiştir. Son haliyle anket formu, öğrencilerin yaz dönemi öğretimine ilişkin görüşlerini açığa çıkaracak şekilde tasarlanmış ve öğrencilere final haftasında uygulanmıştır.

2.4. Verilerin analizi

Yaz dönemi uygulamasının nedenine ilişkin elde edilen öğrenci görüşleri, her bir boyut ve alt boyutta ayrı ayrı çözümlenerek, analiz edilmiştir. Bu süreçte, elde edilen veriler bilgisayar ortamında frekans ve yüzde olarak analiz edilmiştir. Veriler, cinsiyetlere göre ayrı ayrı ve genel toplam olarak analiz edilmiştir. Her bir alt boyutta hesaplanan oranların cinsiyette göre aralarında fark olup olmadığı yüzdeye dayalı Z değeri hesaplama tekniği ile

test edilmiştir. Bu amaçla görüş farkları standart hatası (S_{p1-p2}), ağırlıklı yüzde (P) hesaplanarak, her bir boyuta ilişkin Z hesaplaması yapılarak 0,05 düzeyinde istatistiksel olarak test edilmiştir. Ayrıca hesaplanan Z değerlerinden hareketle, cinsiyet değişkeninde her bir alt boyuta ilişkin görüşler arası ilişki Pearson Korelosyan katsayıları elde edilmiştir (Kaptan, 1988, 305,326).

3. BULGULAR

Genelde yaz dönemi uygulamasından kimlerin daha çok yararlandığına ilişkin değişik değerlendirmeler bulunmaktadır. Çoğunlukla bu değerlendirmeler, taraflarca karşı taraf olarak algılandıkları taraf üzerine odaklanmaktadır. Tablo 1’de yaz dönemi uygulanmasından en çok kimlerin yararlandığına ilişkin öğrenci görüşleri verilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Yaz Dönemi Öğretimden En Çok Kimlerin Yararlandığına İlişkin Görüşleri

Yaz dönemi uygulaması en çok kimin işine yaramaktadır	Cinsiyet				Toplam		Z	r
	Erkek		Kadın		f	%		
	F	%	f	%				
1.1. Öğrencinin	56	27,8	44	39,2	100	31,9	0,19	,71
1.2. Üniversite/Fakültenin	33	16,4	7	6,2	40	12,8	2,60*	,98
1.3. Öğretim elemanlarının	33	16,4	11	9,8	44	14,1	1,61	,93
1.4. Tümü eşit derecede	79	39,3	50	44,6	129	41,2	-0,91	,73
TOPLAM					313	100,0		

*0,05 anlamlı

Yaz dönemi uygulamasının en çok kimin işine yaradığına ilişkin tablo 1 bulgularına göre, toplamda öğrenciler, yaz dönemi uygulamasının en yüksek oranda öğrenci, üniversite/fakülte ve öğretim elemanlarının her birine eşit derecede (% 41,2) yarar sağladığı görüşündedirler. Bayanların %44,6’sı, erkeklerin ise %39,3’ü bu görüşü ifade etmişlerdir. Buna karşılık toplamda tek unsur olarak düşünüldüğünde ise, yaz dönemi uygulamasının en çok öğrencinin işine yaradığı (% 31,9) görüşündedirler. Bayanların %39,9’u, erkeklerin ise %27,8’i yaz dönemi uygulamasının en çok öğrencinin işine yaradığı yönünde görüş bildirmişlerdir. En yüksek oranlarda görüş bildirilmiş olan her iki madde hakkında da bayanların oranı erkeklere oranla daha yüksek orandadır. Yapılan Z sınavında, bu maddeye ilişkin görüş oranları arasındaki fark “1.2.” alt boyutu dışında istatistiksel olarak anlamlı değildir. Yani cinsiyet faktörü bu maddeye ilişkin görüşlerde istatistiksel olarak fark

göstermemektedir. Yine bu maddeyi oluşturan alt boyutlara ilişkin görüşleri bakımından da erkek ve bayanların görüşleri arasında yüksek düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yaz döneminde ders alan öğrencilerin, öğretim elemanlarının bu dönemde ders almalarını nasıl algıladıkları da önemli konu olarak bu araştırmada sorgulanmıştır. Öğrencilerin, öğretim elemanlarının yaz dönemine bakışları ve bu dönemde görev almaları hakkındaki görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Öğretim Elemanlarının Yaz Dönemine Bakışları ve Ders Alma Durumu Hakkındaki Görüşleri

Öğretim elemanlarının yaz dönemine bakışlarını / ders almalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?	Cinsiyet				Toplam		Z	r
	Erkek		Kadın					
	f	%	f	%	f	%		
2.1. Tamamen maddi bir anlayışla yaklaştıklarını düşünüyorum.	43	21,3	22	19,6	65	20,8	,356	,34
2.2. Kısmen maddi, kısmen mesleki bir anlayışla yaklaştıklarını düşünüyorum.	104	51,7	66	58,9	170	54,3	-1,23	,84
2.3. Yönetimsel bir zorlama ile katıldıkları düşüncesindeyim.	46	22,8	19	16,9	65	20,8	1,23	,84
2.4. Yönetimsel bir ödüllendirme içerisinde katıldıkları düşüncesindeyim	8	3,9	5	4,5	13	4,2	0,26	,25
TOPLAM					313	100,0		

Tablo 2 incelemesinde, öğrenciler, öğretim elemanlarının yaz dönemine bakışlarını/ders almalarını en yüksek oranda (%54,3), kısmen maddi, kısmen mesleki bir anlayışla yaklaştıklarını düşünüyorum, görüşünü belirtmişlerdir. Bu madde bayanların %58,9’unca, erkeklerin ise %51,7’since desteklenmiştir. Buna karşılık, yaz döneminde görev alan öğretim elemanlarının bu görevi, tamamen maddi bir yaklaşımla (%79,2) ya da yönetimsel bir zorlama (%79,2) ve ödüllendirme (%95,8) sonucu almadıkları görüşünde olmaları önemlidir. Yapılan Z sınavında, bu maddeye ilişkin tüm alt boyutlarda görüş oranları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Yani cinsiyet faktörü bu maddeye ilişkin görüşlerde istatistiksel olarak fark göstermemektedir. Yine bu maddeyi oluşturan alt boyutlara ilişkin görüşleri bakımından iki madde (2.1. ve 2.4.) dışında, diğer iki alt boyutta, erkek ve bayanların görüşleri arasında yüksek düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yaz dönemi uygulaması normal dönem öğretimine önemli bir alternatif olarak uygulanmaktadır. Buna karşılık öğrenciler, yaz dönemi uygulamasının alternatifine dönük olarak ne düşünmektedir? Sorusuna ilişkin öğrenci önerileri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Yaz Dönemi Öğretiminin Alternatifine İlişkin Önerileri

Yaz dönemine alternatif öneriler	Cinsiyet				Toplam		Z	r
	Erkek		Kadın		F	%		
	f	%	f	%				
3.1. Dönem sonlarını takip eden 3. haftada bütünleme/telafi sınavları yapılabilir.	107	53,2	46	41,1	153	48,9	2,05*	,99
3.2. Normal öğretim dönemlerinde alttan ve üstten ders alma kredi ve şartları daha uygun hale getirilebilir	65	32,3	47	41,1	112	35,8	-1,56	,92
3.3. Öğrencilerin şartlı dersler hariç diğer dersleri yarıyıl uygulaması olmaksızın alttan ve üstten alabilmelerine fırsat verilebilir	29	14,4	19	16,9	48	15,3	-0,59	,53
TOPLAM					313	100,0		

*0,05 anlamlı

Tablo 3 bulgularına göre, öğrenciler yaz dönemi öğretim uygulamasına karşılık, dönem sonlarında bütünleme sınavı (%48,9) ve normal öğretim dönemlerinde alttan ve üstten ders alma kredi ve şartlarının daha uygun hale getirilmesini (%35,8) alternatif olarak görmektedirler. 3.1 önerisi, erkeklerin %53,2'si, bayanların ise %41,1'i tarafından önerilmiştir. Buna karşılık 3.2 önerisi ise erkeklerin %32,3'ü, bayanların da %41,1'ince önerilmiştir. Bu bulgular öğrencilerin dersleri aslında yaz dönemi uygulamasına zorunlu kalmaksızın, bir şekilde normal öğretim dönemleri içerisinde almak isteğini göstermesi bakımından manidardır. Yapılan Z sınavında, bu maddeye ilişkin görüş oranları arasındaki fark "3.1." alt boyutu dışında istatistiksel olarak anlamlı değildir. Yani cinsiyet faktörü bu maddeye ilişkin görüşlerde istatistiksel olarak fark göstermemektedir. Yine bu maddeyi oluşturan alt boyutlara ilişkin görüşleri bakımından da erkek ve bayanların görüşleri arasında "3.3" alt boyut hariç diğer iki alt boyutta yüksek düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir

Öğretim kurumları ve uygulamalarının öğrencilerce algılanma biçimleri önemlidir. Aynı şekilde öğrencilerin kurumlarının yaz dönemi uygulamasına ve bu süreçte kurum ve öğretim elemanlarını nasıl değerlendirdikleri de önem kazanmaktadır. Tablo 4'te Öğrencilerin yaz dönemi öğretimine ilişkin önerileri verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin Yaz Dönemi Öğretimine İlişkin Önerileri

Öneri	Cinsiyet				Toplam (N:313)		Z	r
	Erkek		Kadın		f	%		
	f	%	f	%				
4.1 Öğretim elemanlarının, öğrencileri yaz dönemine yönlendirmelerini önlemek açısından, yaz dönemi ücret kazanımları hem kurumlar açısından hem de öğretim elemanları açısından cazip gelir kaynağı olmaktan çıkarılabilir.	126	62,6	65	58,0	191	61,0	0,80	,67
4.2. Yaz okulları, başarılı öğrencileri erken mezuniyete teşvik etmesi bakımından devam etmelidir.	103	51,2	70	62,5	173	55,3	-1,93	,96
4.3. Yaz dönemi uygulaması, normal öğretim dönemlerinde zaman zaman gözlenen öğretim elemanlarının öğrenci üzerindeki başatlığına alternatif bir uygulama olarak devam etmelidir.	56	27,8	26	23,2	82	26,2	0,89	,71
4.4. Yaz dönemi uygulaması kurumların saygınlığını azaltmaktadır.	43	21,3	13	11,6	56	17,9	2,55*	,99
4.5 Yaz dönemi uygulaması öğretim elemanlarının saygınlığını azaltmaktadır.	47	23,3	15	13,3	62	19,8	2,34*	,99

*0,05 anlamlı

Tablo 4 incelendiğinde; öğrencilerin %61'i öğretim elemanlarının öğrencileri yaz dönemine yönlendirmelerini önlemek açısından, yaz dönemi ücret kazanımlarının hem kurumlar açısından hem de öğretim elemanları açısından cazip gelir kaynağı olmaktan çıkarılabileceği yönünde görüş bildirmişlerdir. Buna karşın, öğrencilerden %55,3'ü yaz dönemi öğretiminin başarılı öğrencileri erken mezuniyete teşvik etmesi bakımından devam etmesi gerektiği görüşünde olmalarının yanında, %26,2'si yaz dönemi uygulamasının, normal öğretim dönemlerinde zaman zaman gözlenen öğretim elemanlarının öğrenci üzerindeki başatlığına alternatif bir uygulama olarak devam etmesi gerektiği görüşündedirler. Ayrıca öğrenciler, yaz dönemi uygulamasının kurumun ve öğretim elemanlarının saygınlığını azalttığı görüşüne de yüksek oranlarda katılmamışlardır. Bu konuda, kurumun saygınlığını azaltmıştır görüşünde olanların oranı %17,9 ve öğretim elemanlarının saygınlığını azaltmıştır, görüşünde olanların oranı %19,8'dir. Yaz dönemi uygulamasına ilişkin görüş ve önerilerden en yüksek oranda görüş belirtilen 4.1 önerisi erkeklerin %62,6'sı, bayanların %58,0; 4.2 önerisi ise erkeklerin %51,2'si, bayanların %62,5'ince önerilmiştir. Bu iki öneri, hem toplamda hem de cinsiyetlere göre de ayrı ayrı bakıldığında, öğrencilerin yarısından çoğu tarafından önerilmiştir. Buna göre öğrenciler yaz dönemi uygulamasının erken mezuniyete katkı sağlaması bakımından devam etmesi yönündeki önerileri ile birlikte bu uygulamanın, öğretim elemanlarının ayrı bir gelir kaynağı olarak düşünmelerine yol açacak cazip gelir

kaynağı olma özelliğinden uzaklaştırılması gerektiği görüşündedirler. Ayrıca yaz dönemi uygulamasının hem kurum (%82,1) hem de öğretim elemanlarının (%81,2) saygınlığına gölge düşürdüğü biçimindeki görüşlere de katılmamaktadırlar. Bu konuda bayanların olumlu düşünce de olma oranı erkeklerden daha yüksektir. Yapılan Z sınavında, bu maddeye ilişkin görüş oranları arasındaki fark “4.4. ve 4.5.” alt boyutları dışında istatistiksel olarak anlamlı değildir. Yani cinsiyet faktörü bu maddeye ilişkin görüşlerde istatistiksel olarak fark göstermemektedir. Yine bu maddeyi oluşturan alt boyutlara ilişkin görüşleri bakımından da erkek ve bayanların görüşleri arasında yüksek düzeyde bir ilişki olduğu da görülmektedir

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Öğretim kurumlarında yaz dönemi uygulamasının nedenlerine ilişkin öğrenci görüşlerinin elde edilmesini amaçlayan bu araştırmada, yapılan yüzdeye dayalı Z sınavında, öğrencilerin cinsiyetleri 4 madde (1.1, 3.1, 4.4 ve 4.5) hariç toplam 12 alt boyutta istatistiksel olarak fark oluşturmamıştır. Yine 3.madde (2.1, 2.4 ve 3,3) dışında toplam 13 alt boyuttaki görüşleri bakımından da cinsiyetlere göre öğrenci görüşleri arasındaki ilişki yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, yaz dönemi uygulaması hakkındaki görüşleri bakımından, cinsiyet faktörü öğrenci görüşleri bakımından anlamlı bir farklılık oluşturmamıştır. Bu araştırmanın bulgularına göre, öğrenciler, yaz dönemi uygulamasının öğrenci, fakülte ve öğretim elemanlarının eşit derecede işine yaradığı görüşündedirler. Ancak öğrenciler öğretim elemanlarının yaz dönemine bakışlarını/ders almalarını, kısmen maddi, kısmen mesleki bir anlayışla yaklaştıklarını düşünmektedirler. Nitekim öğrencilerin yaklaşık yarısı (%52,7) normal dönemdeki başarısızlıklarının nedeni olarak, öğretim elemanlarının öğrencilerinin yaz dönemine gelmelerini sağlamak olduğuna bağlamaktadırlar. Böyle bir anlayışın oluşumuna engel olmak için öğrenciler, yaz dönemi ücret kazanımlarının hem kurumlar, hem de öğretim elemanları açısından cazip gelir kaynağı olmaktan çıkarılabileceği yönünde (%61) görüş bildirmişlerdir. Buna rağmen, öğrenciler aynı zamanda yaz dönemi, normal öğretim dönemlerinde zaman zaman gözlenen öğretim elemanlarının öğrenci üzerindeki başatlığına alternatif bir uygulama olarak devam etmesi gerektiğini ve yaz dönemi uygulamasının kurumun ve öğretim elemanın saygınlığını da azaltmadığı görüşündedirler. Ayrıca, öğrenciler, yaz dönemi öğretim uygulamasının bir alternatifinin dönem sonlarında bütünleme sınavı ve normal öğretim dönemlerinde alttan ve üstten ders alma kredi ve şartlarının daha uygun hale getirilmesi olduğu düşüncesindedirler.

5. ÖNERİLER

Yaz okulu uygulama nedenlerine ilişkin öğrenci görüşlerinin tespit edildiği bu araştırmada, araştırma bulgularına dayalı olarak üretilen öneriler şunlardır:

- Özellikle yüksek öğretim düzeyinde giderek yaygınlaşan yaz dönemi uygulaması, araştırma bulguları doğrultusunda yeniden gözden geçirilip, değerlendirilmelidir.
- Yaz dönemi uygulamasının bütçe kaynakları tamamen öğrenci merkezli olmaktan kurtarılıp, sistem içerisinde bu uygulamanın finansmanına dönük alternatif kaynaklar oluşturulmalıdır.
- Yüksek öğretim birimleri, öğrencileri yaz dönemine zorlayan eğitim öğretim sınav yönetmeliklerini gözden geçirmeli ve yaz okullarına alternatif, alttan ve üstten ders alma kredi ve uygulamalarına daha esnek yaklaşımlar getirmelidir.
- Literatürde baskın bir anlayışta yoğunlaştırılmış programlar lehine gözlenen farklılık, yoğunlaştırılmış program uygulamalarını teşvik etmektedir. Ancak araştırmalar genelde uygulamaya dönük olmayan dersler üzerinedir. Bundan dolayı yaz dönemi öğretimi planlamalarında laboratuvar, alan çalışması, proje gibi uygulama ağırlıklı derslerin yoğunlaştırılmış programlar yoluyla öğretimine daha fazla duyarlılıkla yaklaşılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adhikari, M. (1998). A condensed problem-based learning format in clinical perinatology. *Education for Health: Change in Learning & Practice*, 11 (3).
- Adrian, M. A. & Gustafson, L (2006). Impact of course length on student learning. *Journal of Economics and Finance Education*, 5(1), 26.
- Best, W.J. & Kahn, V.J. (2006). *Research in education* (11th Ed.). Pearson Education Inc.
- Blamire, J., Crowther, R., Durkin, K., & Quine, L. (1982). Course length and attitude development among preschool playgroup foundation course students. *Early Childhood Development and Care*, 9, 83–89.
- Boddy, G. W. (1985). *Regular vs. compressed semester: a comparison of effectiveness for teaching in higher education*. PhD dissertation, University of Nebraska.
- Bohlin, R. M. & Hunt, N. P. (1995). Course structure effects on students' computer anxiety, confidence and attitudes. *Journal of Educational Computing Research*, 13 (3), 263–270.
- Brakenbury, R. L. (1978). What is more elusive than the learning of philosophy?. *Educational Research Quarterly*, 3, 93-97.
- Büyüköztürk, Ş. ve diğ. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Caskey, S. R. (1994). Learning outcomes in intensive courses. *Journal of Continuing Higher Education*, 42, 23-27.
- Daniel, E. L. (2000). A review of time-shortened courses across disciplines. *College Student Journal*, 34, 298-306.
- Dewall, M. & Bartle, P. (1996). *Student perceptions of a summer school reading program*. Paper Presented at the Annual Meeting of the Eastern Educational Research Association (19th), Cambridge, MA, February 21,24.
- Doyle, R. J. & Yantis, J. (1977). *Facilitating nontraditional learning: an update on research on evaluation in intensive scheduling*. Mount Pleasant: Central Michigan University, Institute for Personal and Career Development. (ERIC document reproduction no. ED 144 459).
- Eckert, W. H. (1972). The modular calendar at mount vernon college. *Liberal Education*, 58 (4), 492–500.
- Ever, S., Greer, O. Bridges, W. & Lewis, B. (2002). Class length and student performance: an extended study. *International Advances in Economic Research*. Retrieved October 02, 2008, from http://www.entrepreneur.com/tradejournals/article/87373341_1.html.
- Frost, P. (2005). CTY summer school model: evolvment, adaptation and extra pollution at the national academy for gifted and talent youth (England). *High Ability Studies*, 16(1), 137-153.
- Geltner, P., & Loan, R. (2000). *The influence of session length on student success*. Research report 2000.4.1.0., Santa Monica College. <http://www.smc.edu/research/T20000410.htm>
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri* (11.Baskı). Ankara
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17.Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Kirby-Smith, J. P. (1987). *Effects of intensive college courses on student cognitive achievement, academic standards, student attitudes, and faculty attitudes*. Unpublished doctoral dissertation, University of Southern California.
- Lee, J., Scyoc, V. & Gleason, J.(1993). Traditional or intensive course lengths? A comparison of outcomes in economics learning. *Journal of Economic Education*, winter, 15-22.
- Messina, R. C. (1996). *Power package: an alternative to traditional course scheduling*. ERIC Document Reproduction Service, No. ED 396787.
- Muijs, D. (2004). *Quing quantitative research in education with SPSS*. SAGE Publications Ltd.
- Petrowsky, M. C. (1996). *The two week summer macroeconomics course: success or failure?*. ERIC Document Reproduction Service, No. ED396779.
- Rayburn, L. G., & Rayburn, J. M. (1999). Impact of course length and homework assignments on student performance. *Journal of Education for Business*, 74: 325-331.
- Scott, P. A., & Conrad, F. C. (1992). *A critique of intensive courses and an agenda for research*. In Higher Education: Handbook of Theory and Research, edited by John C. Smart. New York: Agathon Press.
- Seamon, M. (2000). *Differences in the instructional effectiveness of intensive and semester-length courses*. Unpublished Master's Thesis, West Virginia University.
- Seamon, M. (2004). Short and long-term differences in instructional effectiveness between intensive and semester-length courses. *Teacher College Record*, 106 (4), 852-874.
- Spurling, S. (2001). *Compression of semesters or intensity of study: what is it that increases student success?*. ERIC Document Reproduction Service, No. ED467474.
- Tan, D.L. (2002). Condensed or traditional semester format: Does it make a difference in academic performance?. *Education*, 116 (3), 417-422.
- Waechter, R.F. (1967). *A comparison of achievement and retention by college junior students in an earth science course after learning under massed and spaced conditions*. Doctoral dissertation, Pennsylvania State University.
- Wiersma, W. & Jurs, S. G. (2005). *Research methods in education*. (8th Ed.). Pearson Education Inc.
- Wlodkowski, R. J., & Westover, T. N. (1999). Accelerated courses as a learning format for adults. *Canadian Journal for the Study of Adult Education*, 13(1), 1-20.